

Millî Kültür Araştırmaları Dergisi (MİKAD)

Cilt: 2- Sayı: 1- Haziran 2018

ISSN: 2587-1331

DEMOKRAT PARTİ MERSİN MİLLETVEKİLİ YAKUP KARABULUT'UN HAYATI VE TBMM'DEKİ FAALİYETLERİ¹

Ercan BOLAT*

ÖZET

Kurtuluş savaşından sonra ülke işgallerden kurtarılmış ve Milli Egemenlik kavramı siyasi irade olarak ortaya çıkmıştır. Cumhuriyet ilan edildikten sonra ilk siyasi partiler kurularak siyasal yaşama yön verilmeye çalışılmıştır. Ancak dönemin şartları siyasi partilerin kurulup çoğalmasına pek imkân vermemiştir. Cumhuriyet'in kurucusu olan ulu önder Atatürk'ün yaşamı boyunca gerçekleştirmek istediği çok partili siyasi hayata geçilememiştir. Kendi teşviki ile SCF'ı (Serbest Cumhuriyet Fıkrası) kurmuş ancak olgunlaşmayan siyasi ortam fıkranın kısa süreli olmasına sebep olmuştur. Şartların oluşmaması ve bir türlü siyasi olgunluğa ulaşılamaması üzerine ülke de tek parti hüküm sürmüştür. 1946 yılına kadar tek partili siyasi hayat devam etmiş ve DP'nin temelleri atılmıştır. Bu bağlamda DP, Türkiye Cumhuriyeti'nin tek partili siyasi yaşamdan çok partili siyasi yaşama geçişte köprü olmuştur.

Bu çalışma, Türkiye Büyük Millet Meclisinin XI. Döneminde Demokrat Partiden Mersin ili için milletvekili seçilen Yakup Karabulut'un özgeçmişini ve siyasi faaliyetlerini içermektedir. Çalışmada Yakup Karabulut'un 1957 seçimlerinde milletvekili seçilmesi ve ardından siyasi hayatının başladığına değinilmiştir. Yakup Bey'in siyasi hayatının 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ile son bulması ve ardından Yassı Ada Mahkemesinde yargılanması bize 1957-1960 yılları arasındaki siyasi hayatı birçok yönden inceleme imkânı sunmaktadır. Araştırma yapılan çalışmanın konusu hakkında arşiv kayıtları ve TBMM meclis tutanakları taranarak elde edilen belgeler dâhilinde Yakup Bey'in özgeçmişi ve siyasi faaliyetleri açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışma sonunda, Yakup Karabulut'un çeşitli konularda meclise takrir (önerge), kanun teklifi sunduğu gibi meclis gündeminde görüşülen konular hakkında söz alıp konuşma yaptığı da tespit edilmiştir. Darbe sonrası Anayasayı İhlal davasından yargılanarak ceza aldığı ve Yassı Ada Yargılamasında kendinin yapmış olduğu savunma metnine Başbakanlık Cumhuriyet Arşivinde (BCA) yapılan tarama sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yakup Karabulut, TBMM, Mersin, Anayasa İhlali

THE LIFE AND ACTIVITIES OF YAKUP KARABULUT, MP OF MERSİN IN TURKISH NATIONAL GRAND ASSEMBLY

ABSTRACT

It emerged as a political will in terms of national sovereignty and salvation after the liberation war. After the declaration of the Republic, the first political parties were established and the political life direction was tried. However, many parties have not established and multiplied. The party politics of how the life of Atatürk, the founder of the Republic, was established can not be overcome. The political environment that has not matured with the self-promotion of the SCF has caused the short term of the joke. The absence of conditions and the inability to achieve a kind of political aspiration, the country is also a one-party government. Until the 1946 television, the one-party political life continued and the

¹ Bu çalışma Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi olarak Doç. Dr. Mehmet Kaya'nın danışmanlığında Ercan Bolat tarafından hazırlanan *Demokrat Parti Mersin (İçel) Milletvekilleri ve Siyasi Faaliyetleri (1950-1960)* isimli tezin bir bölümünden genişleterek hazırlanmıştır.

*Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Doktora Programı Öğrencisi, bolatercan33@gmail.com.

foundations of the DP were laid. In this context, DP, multiparty system from a single-party political life of the Republic of Turkey has been a bridge in the transition to political life.

This study is about the biography and political activities of Yakup Karabulut, chosen as Mersin MP for Democrat Party in the XI. Era. In the study, the election and then political life are mentioned during 1957 elections. The half of his political life with 27 May, 1960 military coup and his trial in Yassıada Military Court enable us to examine his political life from various aspects. With the help of archive documents and Assembly Registers scanned about the subject of the study done, it is attempted to explain the biography and activities of Yakup Karabulut. At the end of the study, it is detected that Yakup Karabulut gave speech about the issues in the Assembly Agenda and have given bill proposal and inquired to the Assembly. It is found that he was punished after the trial for the violation of the constitution and his defence speech during Yassıada Trials was obtained in Prime Ministry Republic Archives.

Key Words: Yakup Karabulut, Turkish Grand National Assembly, Mersin, Violation of Constitution.

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti'nde, ilki 1925'te ikincisi 1930 yılında olmak üzere iki kez çok partili siyasi hayata geçmek için adım atılmış; ancak ikisi de başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Cumhuriyet dönemine geçildiğinde demokratik bir düzenin yerleşmediği ve çok partili hayata geçilmesi hedeflenmiş olmasına rağmen süreç ağır aksak ilerlemiştir. Zira Türkiye'nin tek parti serüveni, Kurtuluş Savaşı'nda önemli bir görev üstlenen Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin firkalaşması ile gerçekleşmiş ve daha sonra bu fırka Halk Fırkası adını almıştır. Fırkanın o dönemki programı ülke içerisinde milli tarih ve milli coğrafya gibi kavramları halka benimsetmek olmuştur (Karpat, 2015: 42-43). İlerleyen zamanda Cumhuriyet Halk Partisi adını alıp, ülkenin idaresinin bu partiye verilmesiyle tek parti dönemi başlamıştır. 1930'larda parti programı tek partili siyasi yaşamı desteklediği görülmüş ve aynı şekilde Türk Tarih Tezi ve Güneş Dil Kuramı ile halkın '*ulus devlet*' oluşumu ideolojisine yönelmiştir (Çavdar, 2013: 324-325). Daha sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin tek partili siyasi yaşamı devam etmiştir. Tek partili sistemden çok partili sisteme geçişte Cumhuriyet'in temelinde var olan liberal düşünceler etkili olmuştur. Atatürk, Cumhuriyet rejiminin en ihtiyaç duyduğu şeyin çok partili siyasal yaşam ve siyasi partilerin var olmasını vurgulamıştır. Diktatörlük fikir olarak hiç istenmemiş ancak Cumhuriyet döneminde tek parti idaresi yaşanmıştır. Fakat kamuoyu 1938 Atatürk'ün ölümü ile tek partili rejim için endişe duymuştur. İlerleyen dönemlerde II. Dünya Savaşı patlak vermiş ve Türkiye kendi çıkarları doğrultusunda savaşın başlarında tarafsız kalmayı tercih etmiştir (Karpat, 2013: 226-227).

II. Dünya Savaşı'nın son yılında demokrasi bloğunun kazanacağı kesinleştikten ve ABD önderliğinde dünyanın şekilleneceği anlaşıldıktan sonra savaşta tarafsızlığımızdan dolayı SSCB ile karşı karşıya kalmaktan endişe eden İnönü önderliğindeki Türkiye, batının desteğini almak için demokraside zorunlu değişimler yapma yoluna gitmiştir. 1945 yılı itibarıyla İnönü'nün konuşmalarında demokrasi konusunda kararlılık vurgusu görülmeye başlamıştır. İnönü'nün bu konuşmalarından önce ise San Francisco Konferansı'na katılacak olan Cemal Feridun Erkin'den Amerikalıların çok partili demokrasiye ne zaman geçileceğini sormalarını üzerine "savaş bitince Cumhurbaşkanı'nın en önemli arzusu bu amacı gerçekleştirmek" olduğu cevabını vermesini istemiştir (Albayrak, 2004: 30). Çok partili hayata geçişte DP'nin önemli bir rol oynadığı bir gerçektir. DP'yi ortaya çıkaran süreç ise 1945 yılı Ocak ayında gündeme gelen Toprak Reformu Yasası'na karşı en sert tepkiyi veren Adnan Menderes ve Refik Koraltan'ın muhalefeti ile başlamıştır. Meclise sunulan bu kanunun

amacı topraksız köylüyü topraklandırmak ve de kırsal alandaki sosyal eşitliği sağlamaktır. Uygulama hazine, vakıf ve belediyelere ait arazilerin yanında büyük çiftlik sahiplerinin belli ölçüde arazilerini istimlak edilip çiftçiye dağıtılacaktı. CHP içinde önemli bir grup bu yasaya daha çok sosyal ve entelektüel açıdan yaklaşarak destek veriyordu. Ancak kendisi de büyük çiftlik sahibi olan Menderes'in öncülük ettiği belli bir grup ise yasanın tamamına değil ama özel mülkiyet hakkına zarar verdiği gerekçesi ile özel mülkiyetten toprak alınmasına karşı çıkmıştır. (Karpas, 2013: 210-215).

CHP milletvekillerinin bu şekilde davranmasını Faroz Ahmad, tek parti zihniyetini devam ettirmek için yaptıkları bir hareket olarak nitelendirmiştir. Böyle davranarak demokratik şekillenmenin olmayacağını da altını çizmiştir. Fakat 11 Haziran 1945'te Toprak Reformu Kanunu meclisteki oylamada 345 kabul oyu alırken Menderes'in de içinde bulunduğu 104 kişi oylamaya katılmayarak bir anlamda yasaya olan muhalefetlerini göstermişlerdir. Muhalefet oluşumunun da sinyallerini vermişlerdir (Ahmad, 2010: 21-22). Sonrasında bu durumla birlikte CHP içinde muhalefet keskin bir şekilde ortaya çıkmıştır. Toprak kanununa muhalefet olan Adnan Menderes, Refik Koraltan, Celal Bayar ve Fuat Köprülü gibi CHP milletvekilleri meclise sunulan Ticaret Bakanlığının Bütçe görüşmelerinde de muhalif bir tutum sergilemişlerdir. Adı geçen bu vekiller zamanla parti meclis grubuna çeşitli önergeler ve takrirler sunmaya başlayarak muhalifliklerini belirginleştirmişlerdir. CHP haricinde yeni bir partinin kurulması adına atılan ilk adım ise 7 Haziran 1945 yılında CHP meclis grubuna Dörtlü takrir olarak adlandırılan ve demokrasiyi daha geniş kapsamıyla kullanılmasına yönelik talepler içeren metin olmuştur. Bu metini hazırlayanlar ise Toprak Kanunu muhalif olan Celal Bayar, Adnan Menderes, Fuat Köprülü ve Refik Koraltan'dır. Bu grubun önderliği ise Adnan Menderes üstlenmiş ve meclis grubuna uzun uzun talepler sunmuştur (Dokuyan, 2014, s. 152). Türk Parlamento tarihinde bir başkaldırı niteliğindeki bu takrir ile tarihe Dörtlü Takrir olarak geçen CHP milletvekilleri, yeni bir muhalefet partisinin kesin olarak kurulacağını sinyallerini vermişlerdir. Dörtlü Takrir vekilleri CHP'den çıkarıldıktan sonra yeni parti kurma faaliyetlerine başladılar.1 Kasım 1945'te meclis açılış konuşmasında İnönü'nün 'Türk demokrasisinin ana eksikliğinin bir muhalefet partisi eksikliği' olduğunu söylemesi üzerine bir araya gelen bu milletvekilleri yeni bir muhalefet partisi kurmaları için daha da cesaretlendirdiği görülmüştür. Hatta İnönü'nün bu tavrı parti kurmaya teşvik olarak algılanmış ve 'güdümlü muhalefet' partisi olarak değerlendirilmiştir.

1946 yılı Cumhuriyet tarihinde çok partili hayata geçiş anlamında önemli bir dönüm noktası olmuştur. Tek parti iktidarı (1923-1950) ülkede demokrasinin çalışmadığı ve toplumun birçok yönden eksik olduğunu işaret etmiştir. Toplumdaki bu eksikliği ise modernleşmenin noksanlığına bağlayan belirli kadronun da etkisi ile bu dönem de *Takrir-i Sükûn Kanun'u* benimsenerek muhalefetsiz bir yönetim tercih edilmiştir. Bu tek parti rejimi ise çok kısa ömürlü partiler kurulmasına rağmen 1950'ye kadar devam etmiştir (Seydi, 2014, s.22-28). Ülkemizin çok partili siyasal hayata kalıcı olarak geçişinde 1946 seçimlerinin katkısı büyük olmuştur. Bu dönem demokrasinin vazgeçilmez renklerinden olan siyasi partilerin kurulmaya başlandığı dönemi kapsadığı gibi 21 Temmuz 1946 Milletvekili Seçimleri üzerine yapılan spekülasyonlar sebebiyle Türkiye'nin demokrasi mücadelesi de problemlerle başlamıştır. Çok partili siyasal hayata adım atılması ile birlikte ülkede tek parti yönetiminden hoşnut olmayan birçok kesim DP'nin çatısı altında birleşmiştir. DP'nin kurulduğu günden itibaren CHP'nin beklentisi DP'nin sadece muhalefet partisi olarak siyasal yaşamına devam edeceği yönünde olmuştur. Ancak DP'nin hızlı gelişimi iktidarı telaşlandırmıştır (Günel,2009: 108-110).

CHP'si sürdürdüğü siyasi politikasını değiştirmeye başlamıştır. DP'nin kurucularından biri olan Celal Bayar 1946 seçimlerinden önce bir demeç vererek seçime katılma şartı ortaya atmıştır. Bu şart ise seçimlerde tek dereceli seçim ile gizli oy-açık sayım ilkesinin iktidar tarafından kabul edilmesini ve yargı güvencesinin getirilmesini talep etmişlerdir (Ahmad-Turgay, 1976: 19).

1946 seçimlerinde mitingler ve siyasi propagandalar kullanılmıştır. Seçimlerde çoğunlukçu sistem uygulanmıştır. Seçime katılan siyasi partilerden CHP dışında sadece DP parti milletvekili çıkarabilmiştir. Seçimlere ülke genelinde %85 oranında katılım olmuştur. DP parti 64 milletvekili çıkarabilmişse de CHP 397 milletvekili çıkarmıştır. Demokrat Parti 1946 Milletvekilleri Genel Seçimlerinde muhalefet partisi olarak kalmıştır. DP'li birçok milletvekili bu seçime itiraz etmiştir. Seçimlere iktidar partisince hile karıştırıldığını ifade etmiş olsalar da 4918 sayılı seçim kanunundaki yetersizlikler, açık oy gizli tasnif uygulaması ve seçim görevlilerinin iktidar yanlısı tutumları muhalefetin elini güçlendirmiştir. Sakin geçen oy kullanma dönemi yerini ciddi tartışmaların yaşandığı bir döneme bırakmıştır. Öyle ki Demokrat Parti 1946 ve 1950 arası yapılan hiçbir seçime katılmamıştır. Tüm bu yaşanan olumsuzluklara karşı tek parti dönemi kırılmıştır (Tuncer, 2008: 73). 14 Mayıs 1950 seçimlerinde DP oy oranını artırmış ve bir önceki seçime göre daha fazla oy toplayarak iktidarın sahibi olmaya başarmıştır. İktidara gelen DP birçok alanda çalışmalar başlatmış daha sonra yapılacak olan seçimler için yanına seçmen çekmeyi başarmışlardır. Bu seçimlerde basit liste oy çokluğu sistemi kullanılmıştır. Her sene iktidar olarak güç ve taraftar kazanan DP 1954 ve 1957 genel milletvekili seçimlerinde de iktidar olmayı başarmıştır. Ancak 1957 seçimleri öncesinde iktidara karşı yoğun kampanyalar düzenlenmiş ve muhalefet önemli derecede güç kazanmaya başlamıştır. 1954-1957 yılları arasındaki dönemde, başta yabancı sermaye akışının azalması ve yerli sanayinin ağır yatırımlara yetmemesi ve üç yıl boyunca süren kuraklık nedeniyle ekonomide daralmalar görülmüştür. Ülke içinde başlayan ekonomik sıkıntılar da, muhalefetin bu durumu “kriz” olarak değerlendirmesine sebep olmuştur. İktidar ise bu sıkıntıların kolay halledilecek konular olduğunu savunmuştur. Bu bağlamda dış ticaret ile ilgili çalışmaları sıkılaştırmış, ihracat ile ithalat arasındaki açığı kapatmak için ABD'den ek kredi talebinde bulunulmuştur. Türk politikasının 1950'deki ana sorunu ise Kıbrıs Sorunu olmuştur. İktidar, bu konuda yaptığı siyaset ile diğer eksik konularını kapatmaya çalışmıştır. Muhalefet ise, konuyu “milli mesele” olarak nitelendirmiştir. Kıbrıs'ın Yunanistan ile birleşme eğilimine tepki olarak 6-7 Eylül'de İstanbul'da başlayan kitlesel olaylar sonunda sıkıyönetim ilan eden iktidarın imajını zedelemiştir (İnan, 2008: 119-120).

İç politikada bu sıkıntılı gelişmeler yaşanırken dış politikada aynı olaylar kendini göstermiştir. İktidar ayrıca dış politikada şu sıkıntılara baş etmeye çalışmıştır. Bu anlamda ilk dikkat çeken husus, Türkiye, Irak, Pakistan ve İran arasındaki Bağdat Paketi'nin Irak'ta Temmuz 1958'de yapılan bir askeri müdahale nedeniyle işlevsiz hale gelmesi olmuştur. Türkiye bu olay nedeniyle bir savaşa sürüklenme tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Türkiye Irak'taki darbe sonrası oluşan yeni yönetime müdahale etme konusunda kendisini sorumlu saymıştır. Fakat olay ABD'nin araya girmesi ile konu kapanmıştır. İktidar, Irak'ta yaşanan darbenin Türkiye'de gerçekleşebileceği endişesine kapılmıştı. DP'nin ikinci ve üçüncü dönemlerinde görülmeye başlayan komitacılık faaliyetleri bu dönemde artış göstermesi ve akabinde “*Dokuz Subay*” olayının yaşanması halkı harekete geçirmiştir. Dokuz Subay olayı, Binbaşı Samet Kuşçu'nun Ocak 1958 başında yaptığı ihbar üzerine, ihtilal hazırlığında olan dokuz subayın tutuklanıp yargılanması ve daha sonra serbest bırakılmalarına karşın, ihbarı yapan

Binbaşı Kuşçu ceza almıştır. Bu olay sonunda Menderes'in isteği ile olayın derinlemesine incelenmesini istemiştir. Bu olaylar neticesinde ülkede bir kaos hali baş göstermiş ve siyasi ilişkiler gittikçe gerilmiştir (Bulut, 2009:131-132).

Bu süre zarfında da muhalefet ülkede ses getiren bir protesto yürüyüşü düzenlemiştir. Bu protesto yürüyüşü 555K (5. ayın 5. günü, saat öğleden sonra 5'te Kızılay'da) parolasıyla yapılan gösteri olmuştur. DP iktidarı da siyasi uzlaşma sağlamak yerine daha sert önlemler alma yoluna gitmiş ve 5 Mayıs günü Ankara, Kızılay Meydanında hükümeti destekleyen bir gösteri yapılmasını uygun bulmuştur. Bu mitinge karşı iktidara muhalif kesimler de aynı yerde olmuşlardır. O zaman da gösterinin haberini ve fotoğraflarını yayınlayan Zafer Gazetesi 14 Mayıs'a kadar kapatılmıştır. 14 Mayıs 1960 tarihinde yine Ankara'da sayıları on bini bulan subay, öğrenci ve halkında katıldığı bir başka gösteri yapılmış, iktidar aleyhine sloganlar atılarak bildiriler dağıtılmıştır. Bu arada öğrenci eylemleri son bulmamış hatta artarak sürmüş, 21 Mayıs 1960'da Kızılay'da bu kez harp okulu öğrencileri gösteri yürüyüşü yapmıştır (Eroğlu, 2014: 11). Adnan Menderes bu sıkıntılı günlerde yurt gezisine çıkmayı düşünmüştür. DP'li milletvekillerinin bazıları ise Menderes'in geziye çıkması ve miting yapması fikrine sıcak bakmamıştır. Gerginleşen siyasal hava DP'nin aleyhine olup darbe söylentileri yaygınlaşmıştır. Günden güne kötüye giden iktidar içinde de çatlamalar baş göstermeye başlamıştır. DP'nin meclis grup toplantılarına katılımın sayısı düşmüş ve iktidar itibarını kaybetmeye başlamıştır. Bu süreçte birçok emekli rütbeli askerler İsmet İnönü'yü ziyaret etmiştir. Bu bağlamda Celal Bayar iktidara ve hükümete karşı askeri bir darbe gerçekleştirilebileceği düşüncesini anlamış ve bu konuyu ciddiye almıştır. Ancak Adnan Menderes ise böyle bir durumun olmayacağı düşüncesindeydi. Başbakan Menderes, bu yüzden Kara Kuvvetleri Komutanı Cemal Gürsel'in 3 Mayıs 1960'ta kendisine gönderdiği mektubu yeterince ciddiye almamış ve bu mektubun varlığından Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a bahsetmemiştir. Askeri darbenin kesin tarihi ve saati ise, 26 Mayıs 1960 günü, saat;11.00'de kesin karara bağlanmış ve bu son toplantıda, harekât gruplarının görev yerleri ve sorumlulukları belirlenmiş ve harekât merkezi olarak Harp Okulu seçilmiştir. İhtilal gecesi Ankara'da bulunmayan Başbakan Adnan Menderes, Eskişehir'de halk ve belirli yerlerin açılışında bulunmuştur. Başbakan Adnan Menderes Eskişehir Şeker Fabrikası misafirhanesinde kendisine ayrılan odada uyurken Ankara'da darbe için son hazırlıklar yapılmıştır. 27 Mayıs 1960 tarihinde başkanlığını Orgeneral Cemal Gürsel'in yaptığı ve *Milli Birlik Komitesi* adı altında toplanmış olan bir subay grubu, emirleri altındaki askeri birliklerle birlikte Ankara ve İstanbul'daki bazı önemli yerleri ele geçirmiştir. Sabah 04.36'da Albay Alparslan Türkeş, Ankara Radyo evinde okuduğu bildiri ile Silahlı Kuvvetlerin ülke yönetimine el koyduğunu duyurmuştur (Gündüz, 2007: 343-345). 27 Mayıs Darbesi'yle iktidarına son verilen DP muhalefet yıllarında iktidara gelmek için demokrasinin kurallarını istemiş ve bu yönde davranmıştır. Ancak iktidara geldikten sonra muhalefete karşı kendisinin muhalefetteyken istediği hakları CHP'nin ifrat politikasından dolayı yeterince tanımamıştır. Askeri Darbe sonucu DP iktidarı son bulmuştur. 27 Mayıs Darbesi'yle ordunun siyasete bu şekilde müdahalede bulunması, Cumhuriyet'in ilk günlerinde temel bir ilke olarak kabul edilen silahlı kuvvetlerin tarafsızlığı ilkesini sona erdirmiştir.

Bu çalışmada TBMM'nin XI. Dönemi, Demokrat Parti iktidarının 27 Mayıs 1960 Askeri Müdahalesi ile son bulan 1957-1960 yıllarını kapsamaktadır. Yakup Karabalut'ta 1957 yılı seçimlerinde Mersin ilinden milletvekili seçilerek meclise girmiştir. Bu dönem ile ilgili birçok çalışma yapılmasına rağmen genelde Türkiye'yi özelde ise seçildiği il olan Mersin'i ilgilendiren konularda faal olarak görev yapan

Yakup Karabulut'la alakalı olarak pek fazla çalışma yapılmamıştır. Darbe sürecine giden dönemle ilgili olarak yapılacak araştırmalarda özellikle 1957 seçimleri ve sonrasının incelenmesi o dönemin siyasi akışı hakkında bilgi sahibi olmamıza yardımcı olacaktır. Bu dönemde Mersinden milletvekilliği yapan Yakup Bey, seçildiği dönem zarfında ülkesine faydalı olmak için siyasi hayatı boyunca çeşitli konularda söz almış ve kanun tekliflerini meclisin huzuruna sunmuştur. Hukuki kişiliğinin yanında asker kökenli biri olan Yakup Bey, meclis içerisindeki siyasi faaliyetlerinde genel olarak askeri mevzuları ele almıştır.

Askeri okullarda eğitimini tamamlayan Yakup Bey, Hava Harp okullarında çeşitli rütbeler alarak uçuş yapmıştır. Geçirdiği uçak kazası sonrası yer hizmetine verilmiş ve daha sonra Hukuk Fakültesine girerek Askeri Hâkim olarak görev yapmaya devam etmiştir. Askeri kişiliği onun Ordu ile ilgili konular üzerinde yoğunlaşmasına ve bu konular üzerinde detaylı olarak çalışmasına sebep olmuştur. Mersin milletvekili olarak mecliste aktif şekilde rol aldığı açık bir şekilde görülmüştür. Kısa süreli olan siyasi hayatına birçok konuşma, takrir ve kanun teklifi sığdırmıştır. Dönem içerisinde Arzuhal Encümeni ve Milli Savunma Encümeni'nde görev almıştır.

1. Hayatı

1913 yılında Tarsus'ta doğmuştur. Babası Mahmut Bey, annesi Emine Hanım'dır. Evli ve iki çocuk babasıdır. Fransızca'yı biraz bilmektedir. İlkokulu Mersin'de, ortaokul ve lise tahsilini İstanbul'da Kuleli Askeri Lisesi'nde tamamlamıştır. 1934 yılında Harp okuluna kaydolmuş, 30 Ağustos 1936'da Asteğmen rütbesiyle piyade atış okuluna, 30.10.1937'de Eskişehir Hava Harp Okuluna girmiştir. 1939'da Hava Harp Okulunu tamamlayarak İzmir 3. Tayyare Alayı 25. Uçuş Birliğine tayin edilmiştir. Hava Kuvvetleri Kumandanlığı 2. ve 3. Hava Tümenleri Hakimi, Hava Kuvvetleri Kumandanlığı Baş hâkimi görevlerinde de bulunmuştur (TBMM Albümü, 2010:720). 1941 Mayıs ayına kadar bu birlikte iki motorlu bombardıman tayyaresiyle muharebe talim terbiyesini tamamlamıştır. Geçirdiği tayyare kazasından sonra yer hizmetine ayrılmıştır. 1941 yılında İstanbul Hukuk Fakültesine girerek 1945 yılında hukuk tahsilini tamamlamış ve askeri hâkim olarak görev almıştır. Milletvekili seçilinceye kadar askeri hâkimlik yapmıştır. 1957 seçimlerinde aldığı 67334 oyla DP'den Mersin milletvekili seçildi. Dönem içinde Arzuhal Encümeni ve Milli Savunma Encümeni'nde görev aldı. 20 Eylül 1980'de vefat etmiş ve cenazesi Ankara'da toprağa verilmiştir (Arslan, 2011: 476-477).

2.TBMM'teki Faaliyetleri

2.1.Kanun Teklifleri

Subaylar heyetine mahsus terfi kanununun 8. maddesinin değiştirilmesi hakkında teklif de bulunmuştur. Bu teklif 10.01.1958 Cuma günü yapılan 23. Birleşimde görüşülmemiş ancak havale edilen evraklarla sevk edilmiştir (Türkiye Büyük Millet Meclisi Meclis Tutanakları[TBMMMT], 1958: 452).Yakup Bey'in verdiği bu teklif Milli Savunma Encümeni'nde gündeme alınmıştır (TBMMMT, 1958: 91). Bu kanun teklifi üzerine söz alan Ankara Milletvekili Selim Soley, ordunun önemli iki parçası olan Subay ve Astsubaylara uygulanan kanunda subayların aleyhinde önceden beri mevcut bulunan bir hükmün Yakup Bey'in yapmış olduğu teklif ile bertaraf olacağını izah etmiştir. Ancak düzenlemelerin yapılması konusunda çalıştığı için Yakup Bey'e teşekkürlerini sunmuştur. Bu teklife örnek teşkil eden, iyi düşünülmüş 4273 sayılı

subaylar heyetine ait kanunda hataları gidermek için verildiğini ancak bu kanun yüzünden birçok subayın zarar gördüğünün de altını çizmiştir. Bundan önce kanun hükümlerine ve Yakup Bey'in sunduğu teklife ek maddelerin eklenmesi hakkında taktir sunmuştur. Söz alan Niğde Milletvekili Asım Eren; Yakup Bey'in teklifinin hakikaten bir haksızlığı doğruladığını ifade etmiştir. Ancak Askeri Ceza Kanununda umumi ceza esaslarına nazaran disiplin cezalarının farklı usullere bağlandığını söylemiş ve hafif cezalarda kıdemlerin düşürülmesinin doğru olmadığını ifade etmiştir. Göz ve oda hapsi alanların cezasının azami dört hafta olduğunu askeri mahkeme tarafından ceza verilen subay ve askeri memurların hapis cezalarının ise kısa hapis cezası olarak nitelendirildiğinde kıdemlerinin düşürülmemesini savunmuştur. Türk Ceza kanununun 26.maddesini okuyarak orada bahsedilen hapis cezası ile hafif cezanın birbirine karıştırılmamasını ve Yakup Bey'in kanun teklifine de bu hafif ceza ile hapis cezalarının ayrı tutulmasını ibaresine eklenmesi halinde teklifin kabulünün adalette eşitliğin sağlanacağını savunmuştur. Yakup Bey, Asım Bey'in konuşmalarına karşı olduğunu söyleyerek, teklifinin sadece askeri kabahatlerinden dolayı mahkemeye verilen subayların aldıkları cezanın kıdemlerinden ayrı tutulmasını ve mağdur olmamaları için sunduğunu tekrarlamıştır (TBMMMT, 1958: 86-88).

4273 Sayılı kanunun 8. maddesi Yakup Bey'in teklifi üzerine; "Subaylar ile askerî memurların askerî mahkemelerce Askerî Ceza Kanununa göre mahkûm edildiklerini şahsi hürriyetlerinin sınırlanması ceza müddetleri (kısa hapis cezaları hariç) kıdemlerinden kesilir. İzinlerini mazeretsiz geçirdikleri mahkeme kararıyla sabit olanların izinsiz geçirdikleri müddetler kıdemlerinden kesilir. Yabancı memleketlere hükümetçe gönderilen subayların yolsuzluktan dolayı sicil alamayanların tahsil için geçirdikleri müddetler kıdemlerinden kesilir." gibi ifade ile değiştirilmiştir. Böylelikle 5802 sayılı kanunla Astsubaylara tanınan hakkın subaylara da tanınmasını istemiş ve bu teklif ile beraber farklı uygulamaların ortadan kalkacağını izah etmiştir. Görüşülen bu kanun teklifi kabul edilmiştir (TBMMMT, 1958: 132-135). Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kanununun 40. maddesine ek bir fıkra eklenmesi hakkında kanun teklifi vermiştir. Vermiş olduğu kanun teklifi Milli Savunma, Maliye ve Bütçe encümenlerinde görüşülmüştür. Milli Savunma ve Maliye encümenlerinde konuşulmasına rağmen Bütçe encümeninde bu teklif on beş aydan beri üzerine çalışmamış olduğundan daha sonraki birleşimlerde teklifini geri çekmiştir (TBMMMT, 1958: 508).

Yakup Karabulut ve iki arkadaşı Harcırah kanununun 1. maddesinin (b) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi sunmuşlardır. Ancak havale edilen evraklarla birlikte Maliye ve Bütçe encümenlerine sevk edilmiştir (TBMMMT, 1958: 55). Maliye Encümeni Başkanı Bursa Milletvekili olan Kenan Yılmaz; müzakeresi yapılacak olan maddeler sırasında otuz beşinci sırada olmasına rağmen Yakup Bey'in tasarısının acil şekilde görüşülüp bir an önce kanunlaşması için müzakere edilmesini meclise teklif etmiştir. Oylamaya sunularak müzakere edilmeye başlanmıştır. 6245 sayılı kanunun 1. maddesinin (b) fıkrası şu şekilde değiştirilip, "Hususi kanunlarla kurulmuş Banka ve Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı, Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı ve Türk Havayolları Anonim Ortaklığı hariç" ifadesi olarak kabul edilmiştir. Kanunlarla kurulmuş banka ve teşekküllerin hepsini içerisine alacak şekilde hazırlanmış olmasına rağmen; anonim şirket şeklinde kurulmamış teşekküller ayrı tutularak bütün heyetin kabul etmesi ile Yakup Bey'in teklifi kanunlaştırılmıştır (TBMMMT, 1958: 686). Subaylar Heyetine mahsus terfi kanununun 17. maddesine bir fıkra ve görüşülen kanuna bir geçici madde ilave edilmesine dair Yakup Bey, Milli Savunma Encümenliğine kanun teklifinde bulunmuştur (TBMMMT, 1958: 122). Ankara Milletvekili olan Selim Soley'de bu kanunun 7113 sayılı kanunla değiştirilmiş olan 8.

maddesine bir fıkra eklenmesi ve 17. maddenin değiştirilmesine dair kanun teklifini sunmuştur. Kanun üzerine söz alan olmadığı için maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir. Böylelikle; 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus terfi kanununun 17. maddesine şu ek fıkra eklenmiştir: “Çeşitli sebeplerden dolayı atamaları 30 Ağustos tarihine denk gelmeyen subayların terfileri, şartlarını elinde bulunduranların bulunmuş oldukları rütbelere ait bekleme sürelerini bitirdikleri tarihten itibaren yerine getirilir. Ancak Askeri Ceza Kanuna göre kısa hapis cezası ve özgürlüğünü kısıtlamayacak ceza alanlar hariç, mahkûm olanlar ya da yurt dışı görevlerini tamamlamayanlar bu hükümden faydalanamayacaklardır.” Bu madde oy çokluğu ile kabul edilmiş ve geçici maddenin görüşülmesine geçilmiştir. Bu geçici maddede eklenen ilave fıkraya göre orduda halen görevli olan subayların atamaları bu ek fıkraya göre yapılacağını ve ayrıca maaş farkı verilemeyeceği yazmaktadır. Ancak Milli Savunma Encümeni Zihni Üner, bu geçici maddede geçen ek fıkra kelimelerinin fazla olduğunu söyleyerek, silinmesini arz etmiştir. Bu istek üzerine düzeltmeler yapıp geçici madde oylamaya sunulmuş ve kabul edilmiştir. Netice olarak sunulan kanun teklifleri genel mecliste görüşülerek oylamaya sunulmuş ve oy çokluğu ile bu kanun teklifleri kabul edilmiştir (TBMMMT, 1958: 679-680).

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kanununun 105. maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Yakup Bey, kanun teklifinde bulunmuştur. TSK’da bir rütbeden bir diğer rütbeye terfi etmenin 30 Ağustos’tan 30 Ağustos’a yapıldığını söyleyen Yakup Bey, doğum yılları belli olmayan subay, astsubay ve generallerin yaş sınırı 1 Temmuz olarak kabul edildiğini ve bu konu ile ilgili herhangi bir açıklama yapılmadığını söylemiştir. Bu sebepten dolayı çok kıymetli subay, astsubay ve generallerin görev yapmaktan mahrum kaldıklarını vurgulamıştır (TBMMMT, 1958: 679-680). Yakup Bey’in teklifinde yaşları belli olmayanların yaş haddinin 3 Eylül olarak sayılmasını kanun teklifinde belirtmiştir. Bütçe encümenliğinde bu kanun teklifi kabul edildiği takdirde terfi eder etmez tekrar emekliye sevk edileceğinden dolayı bir engelin olduğu ileri sürülmüştür. Ordu mensupları arasında üç ile beş sene gibi uzun sürelerin olduğunu ve terfi sağlanır sağlanmaz emekliye sevk edilmenin mevzu bahis olmadığını açıklamıştır. Bu mazbatayı yerinde bulmadığını söylemiştir (TBMMMT, 1959: 320-321). Maliye Encümeni mazbatasında ise bu kanun teklifinin kabul edilmesini öngörmüştür. Doğum tarihleri gösterilmemiş olanların yaş sınırı 1 Eylül olarak kabul edilmesinin ve ilave maddelerin eklenmesini ifade etmişlerdir. Bütçe encümenine göre de yaş haddinin Eylül ayının kabul edilmesi halinde yeni bir adaletsizliği ortaya çıkacağını belirtmişlerdir. Meclis başkanı şuanda bu kanun teklifi için iki farklı görüş olduğundan dolayı oylamaya geçilmeyeceğini ancak, öteki görüşülen konuların oylanmasına göre herhangi bir karar verileceğini söylemiştir. Diğer kanun görüşmelerine ve oylama safhalarına geçilmiştir. Görüşmeler bittikten sonra Yakup Bey’in sunduğu kanun teklifi ret edilerek kabul edilmemiştir (TBMMMT, 1959: 359).

Yakup Bey, Askeri Temyiz Mahkemesi Başkanı, savcı ve azaları ile askeri adli hâkimlere maaş verilmesi hakkındaki 6775 sayılı kanuna bağlı cetvelin değiştirilmesine dair kanun teklifini Milli Savunma, Adliye ve Bütçe encümenlerine sunmuştur (TBMMMT, 1958: 71). Milli Savunma encümeninde bu teklif kabul edilmiştir. Ancak mecliste görüşülmesi için bu kanun teklifinin Adliye ve Maliye encümeninden geçmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Bu kanun teklifi neticesinde askeri ve adli hâkimlere verilen ödeneklerin artırılması gündeme gelmiştir. Daha sonra meclis başkanı bu kanunun Muvakkat Encümenin de görüşülmesi için oylamaya sunmuş ve oylama sonucu Muvakkat Encümenine verilmiştir. Ödeneklerin ücretleri görüşülmeye başlanmıştır. Bazı milletvekilleri görüşülen tutarları az bulurken bazıları ise normal olduğunu

savunmuştur (TBMMMT, 1958: 776). Yakup Karabulut ve iki arkadaşının, 6775 sayılı Askeri Temyiz mahkemesi başkanı, savcı ve azalarıyla askeri adliye hâkimlere ödenek verilmesi hakkındaki kanun teklifi vermişlerdir. Daha sonra 5017 sayılı kanuna ek kanunun birinci maddesine bağlı cetvelin değiştirilmesine dair vermiş oldukları takrirleri ve kanun teklifleri encümenlerde ve genel mecliste görüşülerek oylama sonucu kanun olarak kabul edilmiştir (TBMMMT, 1958: 1011). Rize Milletvekilleri İzzet Akçal ve Muzaffer Önal'ın Emekli Sandığı kanununa bir ek ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun teklifi vermişlerdir. Bu kanun teklifinin görüşmeleri Maliye ve Bütçe encümenlerine sevk edilmiş ve bu kanun teklifi hakkında mazbatalarını açıklamışlardır. Kanun teklifi hakkında açıklama yapan Yakup Bey, devlet için çalışan bir memurun vefat etmesi üzerine onu cenaze masraflarını karşılamanın adalet prensiplerine uygun olduğunu ve sandığa üye olanların doğal haklarının varlığına da değinmiştir. Bu kanun teklifi ile ilgili daha önce takrir verdiğini ve takrirda böyle bir kanun teklifini meclise sunacağını da açıklamıştır. Bu kanun teklifinin Maliye encümeninde görüşülmesi için Yakup Bey, meclise teklif vermiştir. Oylama sonucu teklif Maliye encümenine sevk edilerek üzerinde görüşmeler yapılmaya başlanmıştır. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kanununa bir madde ilave edilmesine dair görüşmelerde maddeler üzerinde tartışılmaya başlanarak gündemde görüşülmüştür. Görüşmeler sonucunda kanuna ek maddeler eklenmiştir (TBMMMT, 1958: 409).

Yakup Karabulut, ordu içi hizmet kanununun 4795 sayılı kanununla değiştirilmiş ikinci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi hazırlamış ve Milli Savunma encümenine vermiştir. Yine aynı şekilde Emekli Sandığı kanununun 32. maddesine bir fıkra eklenmesi için kanun teklifi vermiştir. Bu teklif Maliye ve Bütçe encümenine sevk edilmiştir. Yakup Bey'in vermiş oldukları bu kanun teklifleri havale edilen evraklar arasında olduğu için gündemde görüşülmemiştir (TBMMMT, 1958: 170). Yakup Bey, vatani hizmet karşılığı maaş alanlarla emekli, dul ve yetim maaşı bağlanmış olanlara ödeme yapılması hakkındaki 6676 sayılı kanunun birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi vermiştir. Bütçe encümenine verilmiş olan bu teklif için daha sonraki dönemlerde nasıl bir karara bağlandığına dair herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır (TBMMMT, 1958: 31). Memurin kanununun 49. maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesine dair Dâhiliye encümenine bir kanun teklifi vermiştir. Ancak verilen bu kanun teklifinin kabul edilip ya da edilmediğine dair bir sonraki birleşimlerde herhangi bir bilgi bulunmamıştır (TBMMMT, 1958: 146) Jet tayyareciliği uçuş hizmetleri tazminat kanununun 1. maddesinin (d) fıkrası ile 4. maddesinin (a) ve (c) fıkralarının değiştirilmesine ve 7. maddesine iki fıkra eklenmesine dair Yakup Bey, Milli Savunma ve Bütçe encümenlerine kanun teklifi sunmuştur (TBMMMT, 1958: 765). Yakup Bey'in yapmış olduğu kanun teklifi havale edilen evraklar içerisine alınmıştır. Yakup Bey, Türkiye Cumhuriyeti Emekli sandığı kanununun 65. maddesine bir fıkra eklenmesi ve görüşülen kanuna geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi vermiştir. Maliye, Milli Savunma ve Bütçe encümenlerine havale edilen evraklar ile sevk edilmiştir (TBMMMT, 1959: 382). Yakup Karabulut, Subaylar Heyetine mahsus terfi kanununun düzenlenmiş olan 11. maddesine bir fıkra eklenmesi için Milli Savunma encümenine kanun teklifinde bulunmuştur ancak kanun gündeme alınıp görüşülmemiştir (TBMMMT, 1959: 629).

Yakup Bey, Dışişleri Bakanlığı memurin kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifini Hariciye ve Bütçe encümenine sevk etmiştir (TBMMMT, 1959: 63) Daha sonra teklifini geri çekmiştir. Yakup Bey, Subay okulları açılması hakkında kanun teklifi ve Harp okulları hakkında kanun tekliflerini Milli Savunma ve Bütçe encümenlerine vermiştir (TBMMMT, 1959: 141). Yakup Bey'in meclise vermiş olduğu

kanun teklifleri gündemde görüşülmediği için üç ay sonra sunduğu tekliflerini taktir vererek geri istemiş ve teklifleri geri verilmiştir. Yakup Bey, uçuş tazminatı hakkındaki 5950 sayılı kanunun birinci maddesinin (a) ve (b) fıkralarının ve 3.maddesinin (a) fıkrası ile 6. ve 9. maddelerinin değıştirilmesi ve bu kanuna geçici bir maddenin eklenmesine dair kanun teklif vermiştir. Bu teklifi verdikten sonra taktir vererek gündemde görüşülmesini talep etmiştir. Taktir sonucu gündeme alınarak görüşülmüştür (TBMMMT, 1959: 525). Yedek subay ve askeri memurlar hakkındaki 1076 sayılı kanuna ek kanun eklenmesi hakkındaki kanun teklifini Milli Savunma ve Bütçe encümenlerine vermiştir (TBMMMT, 1958: 27). Bu kanun teklifinin daha sonra kendisine geri verilmesi için taktirde bulunmuş ve kanun teklifi geri verilmiştir.

Çeşitli denklik ve teşkilat kanunlarıyla diğerk kanunlarda mevcut aylık ve ücret tutarlarının değıştirilmesi hakkındaki 7244 sayılı kanunun 4. maddesinin değıştirilmesine dair Yakup Bey, Bütçe encümenine kanun teklifi vermiştir (TBMMMT, 1959: 714). Yakup Karabulut ve Giresun Milletvekili Sadık Altıncan, 5957 sayılı Denizaltıcı ve dalgıçlara verilecek tazminat kanunun 1. ve 5. maddeleriyle 8. maddesinin (a) fıkrasının değıştirilmesine ve bu kanuna bir ek ve iki geçici madde ilave edilmesine dair Milli Savunma, Bütçe ve Maliye encümenlerine kanun teklifinde bulunmuşlardır (TBMMMT, 1960: 189) DP iktidarını bitiren 1960 Askeri Müdahalesinin de meclis faaliyetlerini durdurduğu gibi Yakup Bey'in çeşitli konular üzerine meclise sunduğu kanun tekliflerinin görüşülüp görüşülmediği hakkında kesin bir bilgiye ulaşılammıştır.

2.2.Taktirleri(Önergeleri)

Yakup Karabulut; Kayseri Milletvekili Hakkı Kurmel ve Kocaeli Milletvekili Cemal Tüzün ile 6775 sayılı Askeri Temyiz Mahkeme Başkanı, savcı ve azalarıyla askeri adli hâkimlere maaş verilmesi hakkındaki kanun değışikliği ile yapmış oldukları kanun teklifleri için söz alarak taktir sunacağını belirtmiştir. Yakup Bey, 5017 sayılı kanuna ek kanunun birinci maddesine bağılı cetvelin değıştirilmesi hakkındaki kanun tasarısını müzakere eden Muvakkat Encümeninde görüşülmesine dair taktir vermiştir. Bu taktir mahiyetinde Ankara Milletvekili olan Selim Soley'de meclise bir teklif sunmuştur. Hâkimlere verilen tazminatın arttırılmasını konu alan taktirin Muvakkat Encümeninde görüşülmesini istediklerini beyan etmişlerdir. Adliye hâkimlerinin ödeneklerini arttırmaya yönelik bir tasarı olduğunu söylemiştir. Yakup Bey müzakereler için ayrılan sürenin yeterli olduğunu kanunun maddelerinin seçilmesini istemiştir. Maddelerin görüşülmesinden sonra verilen bu taktirlerin acele bir şekilde Bütçe ve Adalet encümenlerinde görüşülmeye başlanmıştır (TBMMMT, 1958: 766-768) Verdikleri bu taktir 309 oy çokluğu neticesinde kanun olarak kabul edilmiştir. Yakup Karabulut Subay Okullarının açılması hakkındaki kanun teklifinin geri verilmesine dair meclise taktir vermiştir. 27.03.1959 tarih ve 2/315 esas sayılı subay okulları açılmasına dair vermiş olduğu kanun teklifini geri almak için gereğinin yapılmasını rica etmiş ve kanun teklifi geri verilmiştir. Aynı şekilde Harp okulları kanun hakkında vermiş olduğu teklifinde geri verilmesini beyan etmiş;27.03.1959 tarih ve 2/316 sayılı kanun teklifi için verdiği taktiri Yakup Bey'e geri verilmiştir (TBMMMT, 1959: 433-434). Yakup Bey, uçuş tazminatı hakkındaki 5950 sayılı kanunun birinci maddesinin (a) ve (b) fıkralarının ve 3.maddesinin (a) fıkrası ile 6. ve 9. maddelerinin değıştirilmesi ve bu kanuna geçici bir maddenin eklenmesine dair kanun teklifinin gündemde görüşülmesine dair taktir vermiştir. Bu taktir hakkında söz alarak neden gündeme getirmek istediğinin de altını çizmiştir. Uçak pilotlarının arasındaki adaletsizliğe dikkat çekmiştir. Bu konun

maliye encümeninde 15 aydan beri beklediğini de ifade etmiştir. Kanun hakkında müzakereye geçilmesini ve gündeme gelmesi için verdiği takririn kabul edilmesini arz etmiştir. Daha sonra oylama yapılarak ruznamede görüşülmesi kabul edilmiştir (TBMMMT, 1959: 434-435).

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kanununun 40. maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifinin geri verilmesine dair takrir sunmuştur. 22.01.1958 tarih ve 2/93 sayılı kanun emekli sandığının 40. maddesine bir fıkra eklenmesine dair yapmış olduğu teklifin geri verilmesi için meclise takrir vermiş ve neticede takriri geri verilmiştir (TBMMMT, 1959: 644). Yedek subay ve askeri memurlar hakkındaki 1076 sayılı kanuna ek kanun eklenmesi hakkındaki teklifin geri verilmesi için meclise takrir sunmuş, takrir ile birlikte teklifi geri verilmiştir. Daha sonra yedek subay ve yedek astsubaylar hakkında vermiş olduğu kanun teklifini de geri almak istediğini ve gerekenin yapılmasını arz etmiştir. Netice itibarıyla takrir sunmuş ve vermiş olduğu kanun teklifleri geri verilmiştir (TBMMMT, 1959: 188).

2.3.Konuşmaları

Subaylar heyetine mahsus terfi kanununun 8. maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi için söz alarak, 4273 sayılı Subaylar heyetine ait verilen bu kanunun amacının tatbikat sıklığından dolayı olduğunu açıklamıştır. Askeri Ceza Kanununun birinci maddesinde bulunan suçların; askeri suçlar ve askeri kabahatler olarak ikiye ayrıldığının altını çizmiştir. Kabahatlerin kısa hapis cezası ile cezalandırıldığını, disiplin amirleri suçluları diledikleri zaman cezalandırmak için mahkemeye verip o Oyolla cezalandırdıklarını söylemiştir. O halde disiplin yolu ile cezalandırılan subayların maaşlarına ve kıdemlerine tesir etmeyip sadece belli zamanlarda hürriyetinden mahrum kaldıklarını belirtmektedir. Maaş ve kıdem alamaması gibi aksaklıkları verilen kanun teklifi ile giderileceğini ifade etmiştir. Kanun teklifinin sadece askeri kabahatlerden dolayı subayların kıdemlerinden uzaklaştırılmasının yaratmış olduğu mağduriyeti ortadan kaldırmaya yönelik olduğunu ifade ederek sözünü bitirmiştir (TBMMMT, 1958: 87). Böylelikle Yakup Bey tarafından verilen bu kanun görüşülmek üzere milli savunma encümenine gönderilmiş ve subayların bu gibi suçlardan dolayı terfi kıdemlerinin etkilenmesini içeren 8.madde değiştirilmiştir (TBMMMT, 1958: 133-134). Devlet Şurası Kanununa ek 6716 sayılı Kanununun 1.maddesine bağlı olarak cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifinin Muvakkat Encümenin de görüşülmesine dair kanun teklifi münasebetiyle söz alan Yakup Bey; bu kanun tasarısının Karma Komisyonunda görüşülmesini istemiştir. Bununla ilgili olarak açıklama yapan Yakup Karabulut, anayasa gereğince bütçenin hazırlandığını ve meclise sevk edildiğini söylemiştir. Bütçe komisyonunda bu konunun görüşülmesinin gecikeceğini de konuşmasına ilave ederek tek şüphelerinin bu olduğunu söylemiştir (TBMMMT, 1958: 6).

Rize Milletvekilleri İzzet Akçal ve Muzaffer Önal'ın, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa bir ek madde ilave edilmesine dair kanun teklifi sunmuşlardır. Bütçe ve Maliye encümenlerinin de bu tasarı için hazırladıkları mazbatalarının mecliste okutulması neticesinde Yakup Bey söz alarak; verilen kanun tasarısının bir emekli memurun ölümü halinde ailesine bir emekli maaşı tutarında cenaze masraflarının verilmesini kapsadığını açıklamıştır. Bu kanun sosyal adalet anlayışına uygun olduğunu söyleyerek bu kanunun maliye ve bütçe encümenlerinde görüşülmesi için bir sene önce havale edildiğini de ifade etmiştir. Ancak bütçe

komisyonu bunun adalet prensiplerine uygun bulmadığını ve memuriyetten ilişkisi kesilmiş biri için tazminatın verilmeyeceğini ifade ettiklerini belirtmiştir. Bu ifadeden sonra Yakup Bey, emekli olan bir memurun Emekli Sandığı ile ilişkisinin ölünceye kadar devam ettiğini savunmuş ve emekli sandığının bir üyesi olduğunu vurgulamıştır. Emekli sandığının da ölüm olması ile birlikte fakir bir memurun cenazesini kaldırmak için yüz-yüz elli lira vermesinin hakkı olduğunu izah etmiştir. Emekli sandığı üyelerinin çeşitli hakları istemelerinin en doğal hakları olduklarını da savunan Yakup Bey, böyle bir kanun teklifini hazırladığını ve yakın zamanda meclise sunacağını söyleyerek konuşmasını bitirmiştir (TBMMMT, 1958: 119-120).

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kanununun 105.maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki kanun teklifi münasebetiyle Yakup Bey söz isteyerek konuşma yapmıştır. TSK'de bir rütbeden bir rütbeye terfi 30 Ağustos'tan 30 Ağustos'a yapıldığını söylemiştir. Bu şekilde yapılan uygulama sonucu çok kıymetli subay, astsubay ve generallerin görev yapmalarından mahrum bırakıldıklarının altını çizerek, bütçe encümeni mazbatasında bunun kabul edildiği takdirde terfi eder etmez emekliye sevk edilmediklerini söylemiştir. Bunun telafi edilmesi için mücadele etmenin faydalı olacağını beyan etmiştir. Bütçe ve Milli Savunma encümenlerinin sundukları mazbataların kabul edilmeyip ret edilmesini istirham etmiştir (TBMMMT, 1959: 320) Milli Savunma Bakanlığı'nın 1959 yılı bütçe görüşmelerinde söz alan Karabulut, kendinden önce konuşan milletvekili arkadaşlarının ve Milli Savunma Bakanının gereken izahatları yaptıklarını ancak kendisinin Hava Kuvvetlerinin durumuna değineceğini belirtmiştir. 1951'den itibaren hava kuvvetlerinin üstünde fazlaca durulduğunu ve komşu ülkedeki hava kuvvetleri ile aynı seviyeye gelmek için çaba sarf edildiğini beyan etmiştir. Sonuç olarak da gereken seviyeye ulaşıldığını söylemiştir. Sadece pervaneli uçaklardan oluşan bir kurum iken jet uçakların bulunduğu bir kuvvet olduğunu açıklamıştır. Bununla beraber NATO çerçevesi içerisinde yapılacak herhangi bir hava harekâtını temin edebilecek alanların inşasının büyük bir bölümünün de tamamlandığını söylemiştir. NATO'nun güney bölgesinde gerçekleştirmiş olduğu atış tatbikatında Türk pilotlarının yüksek derece aldıkları görülmüştür. Daha iyi pilotların yetişmeleri için Manisa'da Hava Harp Lisesi açılmış ve bu lise daha sonra İzmir'e sevk edilmiştir. Artık NATO'nun hazırladığı sportif faaliyetlerde de Türk pilotlarının bulunduğunu ve birincilikler kazanıldığını vurgulamıştır (TBMMMT, 1959: 713-714).

Milli Savunma Bakanlığı'nın bütçe görüşmeleri devam ederken Ankara Milletvekili Selim Soley söz alarak ordudaki genç bir subayın gözünden rahatsızlandığını ve tedavisi için Londra'ya sevk edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. 4598 sayılı kanun gereğince hastalığın tedavi parasının karşılanması resmi para ile gerçekleştirilmesi gerektiğini söylemiştir. Ancak bu subayın tedavisinin bitirilmesi için gerekli paranın ödenemediğinden, Sağlık Bakanı tarafından gönderilen para ile tedavisi sonlandırılmıştır. Bu olay neticesinde bu kanunda eksikliklerin olduğunu belirtmiş, kanuna ilavelerin yapılmasını arz etmiştir. Yakup Bey'de Selim Soley'in konuşmasında değindiği olayın doğru olduğunu söyleyerek ona katılmıştır. Bu kanunun kapsamı; rahatsızlığın görev sırasında gerçekleştiği zaman yurt dışı tedavi masraflarının karşılanacağı şartı olduğunu bildirmiş ve bu genç subayın rahatsızlığının mevzuat dışında olduğu için yurt dışına gönderilmesinin müsait olmadığından tedavisi tamamen kabul edilmemiştir. Bu olay üzerine Bakan Bey'in kendisine rica ederek bu konu hakkında bir kanun tasarısı yapmasını istediğini söylemiştir. Bu kanunun Milli Savunma Encümeninin de görüşüldüğünü belirterek malumatını arz etmiştir (TBMMMT, 1959: 721).Yakup Bey hürmet ettiği bir Albay'ın mecliste bulunduğunu söylemiş ve ordu meselelerinin tekrar görüşülmesinden dolayı söz alarak konuşmaya devam etmiştir. Bir

örnek vereceğini ifade ederek; 1945 senesinde İkinci Dünya Savaşı sırasında Hava Kuvvetleri Hâkimi olarak görev yaptığını söylemiştir. Karamürsel, Yalova hava meydanlarının tamiri için iki yüz yirmi beş ton çimento satın alındığını söylemiştir. Bunun üzerine Yakup Bey Zeytinburnu, Yunus Çimento Fabrikasını tetkike gittiğini ve doksan altı ton çimentonun İstanbul’da o zamanın vekilin evinin önüne döküldüğüne şahit olduğu açıklamıştır. Vekil Yeşilköy-Florya arasındaki nöbetçi kulübesi yaptırıyorum adına çocuklarına bina yaptırmıştır. Bunun Ali Rıza Artunkal’ın inceleme sonucunda elde ettiği bilgilerle savunduğunu belirtmiş ve bu dönemde böyle olayların olmadığını ifade etmiştir (TBMMMT, 1959: 724-725). 1959 yılı Milli Savunma Bakanlığı’nın bütçe görüşmelerinde değinilen bir başka konuda, Askeri muhakeme kanuna göre Paris ve Washington’da iki askeri mahkemenin bulunması ile ilgili kararnamenin çıktığını Yakup Bey konuşmasında söylemiştir. Ancak Paris’te subay sayısının az olmasından dolayı oraya herhangi birinin tayin edilmediğini ifade etmiştir. Washington’da aynı durumun geçerliği olduğunu ancak buradaki personel sayısının artması ile ilgili vekâletin tayin yapacağını izah etmiştir. Bu konudan önce konuştuğu çimento meselesinin yanlış anlaşıldığını ifade ederek hiçbir zaman eski vekile hakaret etmediğini söylemiştir. Celal Dora’nın askeri vasıtaların bu dönemde de şahsi işlerde konuşulduğunu ima ettiği için bu konuşmayı yaptığını belirterek, maksadının da Ali Rıza Bey’i teşhir etmek olmadığını belirtmiştir (TBMMMT, 1959: 732-733).

Yakup Bey, uçuş tazminatı hakkındaki 5950 sayılı kanunun Milli Savunma ve Bütçe komisyon mazbataları çerçevesinde tekrar TBMM içtüzüğü’nün 36. Maddesinin 3. fıkrası gereğince tekrar gündeme gelmesi için vermiş olduğu tavrını izah etmek için söz almıştır. TSK uçuş personelinin iki tip uçak ile uçuş yaptığını bunlardan birinin; jet av tipi uçakla uçuş yaptığını ve 6725 sayılı kanun gereğince tazminat aldıklarını söylemiştir. Bir diğer uçak tipinin ise pervaneli nakliye uçağı olduğunu ve 5950 sayılı kanuna göre tazminat aldıklarını beyan etmiştir. Bu uygulamanın iki personel arasında farklı uygulamaların yapıldığını belirterek farklılıkları ortadan kaldırmak için 5950 sayılı kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılması için Milli Savunma ve Maliye encümenine teklif verdiğini ve bu teklifinde kabul edildiğini söylemiştir. Ancak bu encümenlerden kabul görmesine rağmen Bütçe encümeninin de 15 aydan beri bekletildiğini söylemiştir. Bu bekletilen teklifin gündeme gelmesi için söz aldığını belirtmiştir (TBMMMT, 1959: 434). Askeri Ceza kanununun 3914 sayılı kanunla düzeltilmiş olan 56. maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun münasebetiyle Yakup Bey söz almıştır. Bu kanun maddesinin görüşülmesi sırasında Milli Savunma Bakanlığı Vekili Etem Menderes konuşurken, Muğla Milletvekili olan Nuri Özsan olağan üstü bir durumun olup olmadığını sormuş ve öğrenmek istemiştir (TBMMMT, 1959: 585). Nuri Bey’in sorusu olan, olağan hallerin Milli Koruma Kanunu ile ilgili olup olmadığını cevaplamak için Yakup Bey izahatta bulunmuştur. Bu durumda hükümlerin yer aldığını ve bu suçun işlenişi halinde mahkemelerin ona göre inceleme yapacağını söylemiştir. Bu olayın Milli Koruma Kanunu ile ilgisinin olmadığını da altını çizerek, Askeri Ceza kanununun bu konuda hükümlerinin olduğunu da altını çizmiştir (TBMMMT, 1959: 586). 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kanununun 40. maddesine bir (F) fıkra eklenmesine dair kanun münasebetiyle Yakup Bey Muvakkat Encümeni üyesi sıfatıyla söz almıştır. Kendisinden önce konuşan Tekirdağ Milletvekili Nurettin Aknoz, Genel Kurmay Başkan’ının yaşının 65’ten 68’e çıkarılmasının zararlı olacağını ve bu kurumun başında bulunan kişinin sadece fikren değil bedenen de kuvvetli olması gerektiğini söylemiştir. Bunun üzerine Yakup Bey, Genel Kurmay Başkanının yaş haddinin kanunda yazdığını ifade ederek görevinde faydalı görüldüğünde İcra Vekilleri Heyeti kararıyla birer senelik sürelerle uzatılacağını ifade etmiştir. Bu şekilde hükümet işlerinde yarar sağlayan personellerin uzun sürede görevde tutabileceğinin de altını

çizmiştir. Bu tasarının da böyle konularda karşılaşılabilecek sorunların aşılması için getirildiğini beyan etmiştir (TBMMMT, 1959: 596-598) Yakup Bey'in 78. Birleşimde bahsettiği 5950 sayılı uçuş tazminatı hakkındaki kanunun birinci maddesinin (a) ve (b) fıkraları ile 3. 6.ve 9. maddelerinin değiştirilmesi ve adı geçen kanuna iki geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun için 79. Birleşimde de söz almıştır. 3. maddenin “(a) fıkrasında hava sağlık heyeti raporu ile sağlık sebeplerinden dolayı uçuştan ayrılan subay, astsubay ve pilotların hava sınıfının diğer kısımlarına nakledilir. Uçuştan çıkanların rütbede aldıkları maaşın yüzde kırkını tazminat olarak alacaklarını yazmaktadır”. Bu maddenin “(b) fıkrasında da ilk uçuşa başlama tarihinden on beş yıl boyunca uçuş hizmetleri yapanlara hava sınıfının diğer kadrolarına nakledilmesi (a) fıkrası hükümlerine göre yapılacağı belirtilmiştir”. Bu fıkra “ilk uçuşa başlamanın on beş yıl” denmesinde bir hata olduğunu “ilk uçuşa başlama tarihinden itibaren on beş yıl” şeklinde olacağını Yakup Bey ifade etmiştir. Daha sonra Yakup Bey 9.maddeye değinilerek kursu kelimesinin aynen kalacak mı yoksa kurs mu olacaktır ibaresinde bir bozukluk olduğunu söylemiştir. 5950 sayılı kanuna geçici maddeler eklenmiştir. Eklenen geçici maddelerin ikinci maddesinde geçen “1956 gün” kelimesinin “1956 tarih” şeklinde değiştirilmesini istemiştir. Yakup Bey'in söz alarak maddeler hakkında düzeltmeler yapılmasını söylemiş ve düzeltmeler yapılmıştır (TBMMMT, 1959: 665-666).Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı kanununa ek kanun layihası ile Maliye ve Bütçe encümenlerinin mazbatalarının mecliste görüşülmesi ile ilgili olarak görüşmeler yapılmıştır. Malatya Milletvekili olan Mehmet Zeki Tolunay'ın, Emekli Sandığı kanununa ek kanun layihasında geçici maddesinin değiştirilmesi hakkında verdiği karar incelenmiş ve yirmi ile yirmi beş yıl hizmet süresinden sonra memurların emeklilik isteyeceklerini beyan eden hükme varılmıştır. Takriri veren Mehmet Bey, geçici maddenin birinci fıkrasının son kısmında bulunan emekliye sevk edilme ve emekliye ayrılma işlemlerinin kurumların yapacağı ibaresinin kaldırılmasını istemiştir. Bu konuda karar verme işleminin tek taraflı yapılamayacağı için mecliste etraflıca görüşülmeye başlanmıştır. Ordu mebusu olan Ferda Güley'e göre bu kanunun tasarısı ile hükümetin emeklilik süresini tekrardan otuz yıla çıkardığını beyan etmiştir (TBMMMT, 1959: 1327-1328). Mecliste birkaç milletvekili tarafından konuşulduktan sonra Yakup Bey, kanun tasarısı hakkında konuşmaya dâhil olarak geçici maddenin kabul edilmesinin zararlı olduğunu açıklamıştır. Yani yirmi seneyi dolduran memurun kendi isteği ile istifa edip emekli olma hakkının bulunduğunu ve istifa etmeden önce aldığı maaş kadar emekli maaşı alacağını söylemiştir. Ancak yirmi beş seneden sonra emekliye ayrılacak kişi kurum tarafından sevk edilirse bu senelerin maaş ikramiyesini istemeye hakkının olmadığını belirtmiştir. Konuşmaları sırasında konu dışına çıktığı noktaların olduğunu söyleyen Meclis Başkanı Refik Bey, Yakup Bey'i uyarmıştır. Bu uyarı ile düşüncesini söylediğini polemiğe girmediğini savunmuştur (TBMMMT, 1959: 1331) Çeşitli denklik ve teşkilat kanunlarıyla diğer kanunlarda mevcut aylık ve ücretlerin değiştirilmesi hakkındaki 7244 sayılı kanunun 4.maddesinin değiştirilmesine dair konu üzerinde konuşan Yakup Bey; bu madde de isim benzerliği olması dolayısıyla bir yanlışlık yapıldığını söylemiştir. Burada tazminatların mevzu olduğunu bunun içinde pilot ve dalgıçların tazminatı ile kasa tazminatının birbirlerine karıştırıldığını söylemiştir. Uçuculuk ve dalıcılık gibi mesleklerin yıpratıcı olduğunu ifade ederek hükümetin bu mesleklerdeki şahıslara belli bir para verdiğini beyan etmiştir. Yıpranma tazminatının da yüksek olduğu ve pilotların bu tazminatı yüzde yüz aldıklarını ancak 4.maddenin kabul edilmesi ile yüzde elli oranında alacaklarını söylemiştir. Daha önce kabul edilen 6125 sayılı kanuna göre böyle bir şeyin olamayacağını da altını çizmiştir. “Tazminatların hayat standartlarına göre ayarlanmalıdır.” ibaresini de okumuştur. 4.maddeyi tekrar okuyarak üçüncü maddenin birinci fıkrasında tazminatlarının yarısını

alacaklarını yazması ve eğer bu kanun tasarısının kabul edilecek olursa kahraman pilot ve dalgıçların mağdur olacağını izah etmiştir (TBMMMT, 1959: 1156-1157). Müzakerelerin yeterli olduğu kararına varıldıktan sonra Yakup Bey dâhil birçok milletvekili 3. ve 4. maddelerin birinci fıkrasında yazılan pilot ile dalgıçların yıpranma tazminatının maaş üzerinden ödenen yüzdelerinin yarısının verilmesi ibaresinin değiştirilmesini istemişlerdir (TBMMMT, 1959: 1156-1160).

Emekli, dul ve yetim aylıklarına zam yapılması ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli sandığı kanununa bazı hükümler eklenmesi hakkındaki kanun için Yakup Bey söz istemiştir. Bu konunun önemli olduğunu söyleyerek konu ile ilgili olan kanunun “1. maddesinde bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar bağlanmış emekli, adli malullük aylıkları ile dul ve yetim aylıklarının 6241 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden önceki tutarlarına yüzde yüz zam yapılmıştır.” ifadesi geçmektedir. 6241 sayılı kanunun 31 Aralık 1953 yılında çıktığını ve o sırada memurlara üç maaş ikramiye verildiğini, emeklilere de bir kereye mahsus bir maaş ikramiye verildiğini söylemiştir. O zamanın kanun koyucusunun yürürlük tarihini 1 Mart 1954 olarak kabul ettiğini ve maddelerinin müzakere edildiğini izah etmiştir. Bütçe Encümeni Başkan Yardımcısı Hadi Hüsman’a Kütahya Milletvekili Necdet Alkin’in bu yapılan zamlardan vergi alınacak mı diye soru sormuştur. Bu soru üzerine Başkan yardımcısı Hadi Bey bunların ikramiye olmadığını gelecek sene verilecek olan zamların mali kimliği olduğunu açıklamış ve maaş hakkında Gelir Vergisi Kanununda ne gibi muamele yapılıyorsa bunlar hakkında da aynı muamele yapılacağını söylemiştir. Bu halde 6241 sayılı kanunla yapılan zammın tamamen maaşa yönelik olduğunu belirtmiştir. Yani memurlara yapılan maaş zamlarında ne yapılıyorsa; dul, emekli ve yetimlere verilen maaşlarda da aynı zamların aynı esaslarda yapılmasının daha adil olmasını savunan Yakup Bey, Maliye Bakanlığı’nın bu konudaki görüşlerini sormuştur. Konuşmasında bu maddenin adalet prensiplerine uygun olmadığını savunarak, yetim ve dulların mağdur bırakılmaması gerektiğini söyleyerek konuşmasını bitirmiştir (TBMMMT, 1959: 1178).

3. Yassıada Mahkemesindeki Anayasayı İhlal Davası ve Savunması

Eski bir avukat olan Yakup Bey, genel olarak dava arkadaşlarının ve müdafii avukatlarının yaptıkları savunmaya aynen katıldığını bildirmiştir. Daha sonra kendi hakkında ileri sürülen suçlamalara yönelik düşüncelerini savunma metninde ele almıştır. Başsavcının kendisi hakkında “parlamentoya girdiğinden beri döneminde çıkan bütün kanunlara oy verdiğini ve Karma komisyonda faaliyette bulunduğunu söylemiştir. Anayasayı ihlal ettiği gerekçesiyle de T.C.K. 146. Maddesinin birinci fıkrası gereğince yargılanmasına karar verilmesini talep ettiğini” söylemiştir. İddianamedeki bu suçlama üzerine Karabulut kendi döneminde sadece İçtüzüğün değiştirilmesi ve Anayasayı ihlal eden meclis tahkikat komisyonunun vazifelerinin değiştirilmesi hakkında kanundan başka bir kanunun çıkarılmadığını ifade etmiştir (Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi[BCA], 10-9-0-0-45-134-3, 1961:1) Çıkarılmış olan ve kendisinin de oy verdiği kanunlar hakkında bilgi veren Yakup Bey, içtüzüğün değiştirilmesinin kararnamede davaya sebep olarak gösterilmediğini ve bu değişimin meclisin çalışmalarını hızlandırıp düzene koyacağı için vicdan rahatlığı ile oyladığını söylemiştir. Karma komisyondaki faaliyetlerine gelince komisyona nasıl seçildiğinden kısaca bahsetmiştir. Kendisinin bir hukukçu olduğunu ve Adalet mekanizmasının içinde çeşitli mevkilerde çalıştığını açıklayarak bu komisyona da bu şekilde seçildiğini ve komisyonda anayasaya aykırı herhangi bir faaliyette bulunulmadığı, demokrasi kuralarına göre hareket edildiğini, memleket meselelerinde refah ve düzen için çalışmalar yapıldığını beyan etmiştir. Bu yüzden gönül rahatlığı ile çalışmıştır (BCA, 10-9-0-0-45-134-3, 1961:2).

Kısaca yaptığı ve aldığı görevleri sıralayan Yakup Bey, siyasi hayatın içinde olduğunu ve kısa zamanda birçok faaliyette bulunduğunu açıklamıştır. Ancak kendisinin böyle bir suçtan dolayı yargılanmasının gurunu incittiğini dile getirmiştir. On birinci dönemde siyasi iç politikanın gerginleştiği bir dönemde milletvekili seçildiğini ve 1959-60'a kadar bu gerginliğin giderek arttığını belirterek demokrasinin böyle zamanlarda daha çok ihtiyaç duyduğu basında şikâyetleri önlemeye yönelik basın affi hakkında kanun teklifi verdiğini vurgulamıştır. Bu kanun teklifi de İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden hocaları olan Ord. Prof. Tahir Taner, Ord. Prof. Sulhi Dönmezer ve Prof. Maci Şensoy ile yaptığı müzakereler sonunda hazırladığını açıklamıştır. Basın müesseslerinin eksikliğini yansıtacak olan bir kanun teklifinin dava arkadaşları tarafından destekleneceğini yaptığı temaslarla ve Akşam gazetesindeki anket ile tahmin ettiğini de belirtmiştir. Adliye Encümeninde bulunan başta DP milletvekilleri olan Atıf Akın, Ekmel Kavur, Mehmet Dölek ve Necla Tekinel gibi azalarında teklifi desteklemeleri üzerine teklifini 2 Mayıs 1960 günü Meclis Başkanlığına verdiğini izah etmiştir. Bunun delillerinin ise Vatan, Akşam, Zafer, Yeni İstanbul ve Cumhuriyet gazete kupürleri olduğunu savunma metnine ek olarak verdiğini söylemiştir. Teklifi verdiği zamanın iç politikada siyasi ortamın gerginliğinin yoğun olduğunun altını çizerek bu gergin havayı yumuşatacak bir af kanunu teklifi içinde demokrasiye ve anayasaya bağlılığı göstermiştir (BCA, 10-9-0-0-45-134-3, 1961:3-4).

Siyasi hayatı boyunca kurallara ve anayasa göre hareket ettiğini ve hatta partiler arasında yaşanan gerginliğin azalması için gayret sarf etmiştir. Bu sebeple bazı kanun tekliflerinin sınıf arkadaşı olan CHP'li Arslan Bora ile verdiğini de göstermiştir. Kısa sürede yaşadığı siyasi hayat böyle iken Başsavcının kendisini diktanın kurucularından biri olarak işaret edip ölüm cezası almasını istediğini Adalet Divanı Başkanlığına yazdığı dilekçe ve savunma metninde değinmiştir. Meclisteki görevine başlarken basın mensuplarıyla işbirliği yapan, muhalefet ile birlikte teklif veren, üyesinin çoğu CHP'li olan Türkiye Muharıpler Cemiyeti başkanlığına oy birliği ile seçilen birinin diktayı kurmasına imkân olup olmadığını da başkanlığa sormuştur (BCA, 10-9-0-0-45-134-3, 1961:5). Yakup Bey kanunlaşan ve encümen listesinde bulunan kanun teklilerinin hepsine sorgulama sırasında değinmiş ve savunma metninde gazete kupürleri ile beraber ekte vermiştir (BCA,10-9-0-0-45-134-3,1961:6-12). Bir diğer sorgulanmasından sonra Karabulut, sorguda söylediklerini yazıya dökerek Yüksek Adalet Divanı Başkanlığına iletmiştir. Bu yazılı ifade savunma metni gibi olup, siyasi hayatı boyunca yaşanan ve yaşadığı olayları açıklamıştır. Aynı bölgeden milletvekilli olmalarına rağmen meclis başkanlığı seçimlerinde Koraltan'a oyunu vermediğini ve bu sebep ile genel başkana şikâyet edildiğini dile getirmiştir. Meclis Tahkikat komisyonu seçimi sırasında İstanbul'da olduğunu ancak 7468 sayılı kanununu müzakere eden karma komisyona meclis kararı ile seçildiği için müzakerede olduğunu belirtmiştir. Kanunun anayasaya aykırı olmadığı kararıyla oy verdiğinin de altını çizmiştir. Komisyonun meclis müzakerelerinin neşrine yasak koyma kararın 7468 sayılı kanunun komisyona böyle bir yetki vermemesinin kanun dışı olduğuna ve Anayasanın 20.maddesine aykırı olduğunu Yüksek Soruşturma kuruluna verdiği ifade de değinmiştir. Uşak, Kayseri ve Topkapı yaşanan olaylarda hükümetin çabasını yetersiz gördüğünü söylemiştir. Menfaatlerde kesinlikle bulunmadığını da kesin bir dille ret etmiştir. Diktaya gidilen yolda daha önceden bahsettiği için tekrar etmemiş ve Sıtkı Yırcalı'nın fikirlerine katılmıştır. Sonuç olarak bir hukukçu ve adalet insanı olan Yakup Bey olayları yakından takip ettiğini ve kısa zamanda adaletin yerini bulacağını izah ederek istifa etmediğini dile getirmiştir. İstifa etmeninde herhangi fayda sağlamayacağını sözlerine ekleyerek, hakkında iddia makamının ve savcının ileri sürdüğü suçlamaların asılsız olduğunu söyleyip savunma metnini sonlandırmıştır (BCA,10-9-0-0-45-134-3,1961:13-15).

SONUÇ

Ülkemizde Cumhuriyet rejimi ilan edildikten sonra Atatürk'ün çok istediği ancak oluşumunu sağlayamadığı en önemli konulardan biri olan çok partili siyasi hayata bir türlü geçilememiştir. İki kez denemiş fakat başarısızlık ile sonuçlanmıştır. Atatürk'ün hayattayken gerçekleştiremediği bu sorun 1946 seçimleri ile yavaş yavaş oluşmaya başlamıştır. Ülke 27 yıl boyunca tek parti olan CHP tarafından yönetilmiştir. Bu eksiklik neticesinde hükümet denetimi tam olarak sağlanamamış ve neticesinde demokrasi adına yapılan işlerin çoğu ağır aksak ilerlemiştir. Belirli bir seviyeye gelen demokrasi çerçevesinde tek parti olan CHP milletvekilleri arasında belli başlı konular üzerine fikir ayrılıkları oluşmaya başlamıştır. Bu ayrışma neticesinde Türk siyasi hayatında çok partili siyasi sisteme geçişte kurulacak olan muhalefet partisinin sinyalleri verilmiştir. İlerleyen zamanda bu ayrışma kendini kesin bir şekilde göstermiştir. Maliye Bakanlığının bütçe yılı görüşmelerinde Refik Koraltan, Adnan Menderes, Celal Bayar ve Fuat Köprülü gibi güçlü milletvekilleri CHP kurultayındaki görüşmelere muhalif bir tavır sergilemişlerdir. Hemen ardından gelen Toprak Reformu kanunu da vermiş oldukları tepki aynı olması neticesinde CHP'den ihraç edilmişlerdir. Bu dört milletvekili verdikleri tavrı ile siyasi yaşama isimlerini Dörtlülük Takrir olarak yazdırmışlardır. 1946 genel milletvekili seçimlerinden önce Ocak 1946 yılında Demokrat Parti'nin temelini atmış ve seçimlere hızlı bir şekilde hazırlanmaya başlamışlardır. Tek parti yönetiminin vermiş olduğu bıkkınlık ile DP şehirlerde örgütlenmiştir. Bu durum neticesinde iktidar endişelenmiştir. Daha fazla örgütlenmeden seçimler yapılmış ancak DP bu seçimde istediğini elde edememiş ancak güçlü bir muhalefetin kurulduğunun sinyalleri verilmiştir. 1946 seçimlerinden hemen sonra iktidar muhalefet ilişkileri gergin bir şekilde yeni döneme başlamıştır. DP milletvekilleri bu seçime itiraz edip hileli seçim yapıldığını ileri sürmüşlerdir. Fakat yapılan itirazlar netice vermemiştir. Daha sonra yapılacak olan 1950,1954 ve 1957 seçimlerine daha organize bir şekilde katılan DP sonunda 1950 seçimleriyle istediğini elde etmiştir. 1950 seçimleri Türk siyasi tarihinde dönüm noktası olmuş ve 27 yıllık CHP iktidarına son vermiştir. Şehirden ve köyden birçok kesimi aynı çatı altında toplamayı başaran DP muhalefetin uygulamalarını değerlendirip gerekli gördükleri çalışmaları başlatmışlardır. 1946-1960 yıllarında ülke siyasi gergin bir hava içerisinde devam etmiştir. Bazen bu gerginlik boyutu belli seviyeleri aşarak sokaklara inmiştir. DP içte ve dışta birçok konuya el attığı gibi kimisinde başarılı olabilmiş kimisinde ise başarısızlığı yaşamıştır. 1950 seçimleri ile güzel başlayan iktidar yılları ileriki dönemlerde ise bozulmalar başlamıştır. CHP iktidardayken muhalefet olan DP, iktidara geçince CHP iktidarının yapmış olduğu uygulamaları son dönemde aratmamıştır. Sonuç itibarıyla 1960 yılında ordu bu gidişatı ele alarak yönetime el koymuştur.

Bu bağlamda ordu içerisinde yetişmiş olan Yakup Karabulut, Türk Silahlı Kuvvet'lerinin çeşitli mevkilerinde görev almıştır. Ordudaki görev süresi boyunca aldığı bütün görevleri layığı ile yerine getirmiştir. Yaptığı bir uçuşa kaza geçirmiş ve yer hizmetinde göreve başlatılmıştır. Bu esnada İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine girmiş ve eğitimini tamamlamıştır. Askeri Hâkimlik görevine getirilen Yakup Bey, 1957 yılında DP Mersin ilinden milletvekilli seçilmiş ve siyasi hayatına başlamıştır. Siyasi ilişkilerin en çok gerginleştiği dönemde(1957-1960) meclise girmiş olan Yakup Karabulut üstlenmiş olduğu görevi layığı ile yerine getirmek için çalıştığını görmek mümkün olmuştur. Yakup Bey'in mesleğinden ötürü meclis faaliyetlerinin geneline bakıldığında ordu ve askeri konuların üzerinde çalıştığı açıktır. TBMM XI. döneminde milletvekili seçilen Yakup Karabulut meclis içerisinde aktif olarak

çalışmıştır. Bazı konularda söz almış bazı konular hakkında ise kanun teklifinde bulunmuştur. Millet tarafından verilen görevi hayatının merkezine yerleştirmeye çaba göstermiştir. Darbe önce siyasi hayatın gergin olduğu zamanda basın affi ile ilgili kanun hazırlamış ve gergin olan ortamı bir nevi de olsa yumuşatmaya çalışmıştır. Meclise sunduğu kanun tekliflerinin hemen hemen hepsi askeriyeye tabi kişilerin hayat standartlarını iyi şekilde sürdürmelerini sağlamanın yanı sıra Türk Silahlı Kuvvetlerindeki hizmet kalitesini de arttırmaya yönelik olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Çok önemli kanun teklifleri vermiş olsa da hepsi mecliste kabul görüp kanunlaşmamıştır. Kısa süreli siyasi hayatına oldukça önemli işler eklemeyi başaran Yakup Bey, askeri müdahale gerçekleşene dek devletin rejimine ve bağlı bulunduğu DP'nin programına sadık kalmıştır.

DP iktidara geldiği günden bu yana ülke için önemli gelişmeler kaydettiği gibi birçok alanda aksaklıklarda yaşanmıştır. Yapılan aksaklıklar neticesinde yirmi yedi yıllık CHP iktidarını yıkan, on senelik DP iktidarı ise 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesinin yaşanması sonucu son bulmuştur. DP mensubu olan birçok milletvekili yargılanmak üzere Yassıada'ya götürülmüştür. Yargılanma süreçleri ağır geçen milletvekillerinin kimisi ölüm cezası alırken kimisi de müebbet hapis cezasına çarptırılmıştır. Ceza alan milletvekillerinden birisi de Yakup Karabulut olmuştur. İddia makamı tarafından Anayasayı İhlal davasından yargılanan Yakup Bey kendi savunmasını yargılama sürecinde yapmaya çalışmıştır. Bu çalışmada BCA'dan elde edilen belgelerde Yakup Bey'in kendi el yazması ile yazmış olduğu savunma metnine ulaşılmıştır. Savunmasında milletvekilli seçildiği günden bu yana ülke ve milletin menfaatleri için çalıştığını vurgulamıştır. Yapılan suçlamalara tek tek değinerek hukukçu kimliği ile açıklamaya özen göstermiştir. Mersin'den 1957 yılında milletvekili seçilen Karabulut'un meclis faaliyetlerine bakıldığı zaman, 1957-1960 yılları arasında yaşanan dönemin siyasi ve sosyal etkilerini de fark etmemize yardımcı olmuştur. Sonuç olarak Yakup Karabulut TBMM'nin XI. döneminde etkili bir şekilde çalışmalar yapmış ve 1957-1960 yılları arasındaki döneme önemli ölçüde katkı sağlamıştır.

KAYNAKLAR

Arşiv Belgeleri

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi, Anayasayı İhlal Davası Evrakı Nu. 10-9-0-0-45-134-3.

Türkiye Büyük Millet Meclisi On Birinci Dönem Meclis Tutanakları, C. I-II-III-IV-V-VI-VII-VIII-IX-X-XI-XIII.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Albümü

Telif Eserler

ARSLAN, Zühtü(2011). *Türk Parlamento Tarihi TBMM-IX. Dönem Biyografiler (1957-1960)*, Ankara: TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları C.III.

AHMAD, Foroz(2010). *Demokrasi Sürecinde Türkiye*, İstanbul, Hil Yayınevi.

AHMAD, Foroz ve Turgay, Bedia(1976). *Türkiye'de Çok Partili Politikanın Açıklamalı Kronolojisi 1945-1971*, Ankara, Bilgi Yayınları.

ALBAYRAK, Mustafa(2004). *Türk Siyasi Tarihinde Demokrat Parti (1946-1960)*, Ankara, Phoenix Yayınevi.

BULUT, Sedef (2009). “ Üçüncü Dönem Demokrat Parti İktidarı:(1957-1960) Siyasi Baskılar ve Tahkikat Komisyonu”, *Akademik Bakış*, C.II. , S.4, s.125-145.

ÇAVDAR, Tefvik(1995). *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1839-1950)*, İstanbul, İmge Kitabevi.

DOKUYAN, Sabit(2014). “ Çok Partili Hayata Geçişte Önemli Bir Adım: Demokrat Parti'nin Kuruluşu”, *A. S. A. D.* , Sayı:1, Haziran, s.151-169.

_____ (1995). *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1950-1995)*, İstanbul, İmge Kitabevi.

EROĞLU, Cem(2014). *Demokrat Parti Tarihi ve İdeolojisi*, İstanbul, Yordam Kitap Yayınları

GÜNAL, Erdoğan(2009). *Türkiye'de Demokrasinin Yüzyıllık Serüveni 1908-2008*, İstanbul, Kara Kutu Yayınları.

GÜNDÜZ, Mehmet(2007). *Demokrat Parti'ye Karşı Muhalefet ve Milli Muhalefet Partisi(1950-1960)*, İstanbul. *Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*,

KARPAT, Kemal H. (2012). *Türk Demokrasi Tarihi*, İstanbul, Timaş Yayınları.

_____.(2015). *Türk Siyasi Tarihi*, İstanbul, Timaş Yayınları.

TUNCER, Erol(2008). *1946 Seçimleri*, Ankara, TESAV Yayınları.

TBMM, Meclis Albümü 1920-2010, *XI. Yasama Dönemi (1957-1960)*, Ankara, TBMM Albümü, C.II, s.720.

İNAN, Süleyman(2008). “Demokrat Parti Dönemi(1950-1960)”, *Yakın Dönem Türk Politika Tarihi*, Ankara.